

Năzuințe ASCHF-R privind îmbunătățirea vieții copiilor și tinerilor cu dizabilități

3 decembrie 2016

- La încheierea Deceniului Națiunilor Unite dedicat persoanelor cu dizabilități (1983-1992), Adunarea Generală ONU a proclamat ziua de 3 decembrie ca Zi Internațională a Persoanelor cu Dizabilități (Rezoluția 47/3). Tema pentru anul 2016 este: **Cum să îndeplinim cele 17 obiective pentru viitorul pe care îl dorim**, prin referire la cele 17 obiective pentru dezvoltare durabilă promovate de ONU. -

Realități statistice :

- + Numărul de persoane cu dizabilități la 30 iunie 2016 era de 775.309 persoane.
- + 97,7 % (757.248 persoane) se află în îngrijirea familiilor și/sau trăiesc independent (neinstituționalizate).
- + 2,3 % (18.061 persoane) se află în instituțiile publice rezidențiale de asistență socială pentru persoanele adulte cu dizabilități (instituționalizate) coordonate de MMFPSPV prin Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD).

Realități legislative :

- Constituția României, art. 50: *Protecția persoanelor cu handicap*
- Legea nr 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 221/2010 de ratificare a *Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități*
- HG nr. 655/sept 2016 privind aprobarea Strategiei naționale "O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități", 2016-2020 și a Planului operațional privind implementarea strategiei naționale

Realități din teren:

Aspecte critice Sănătate și Recuperare:

- Lipsa programelor de prevenție, de diagnosticare și intervenție timpurie.
- Număr redus de servicii de recuperare: numai 29 Centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu (www.mmuncii.ro/j33/images/buletin_statistic/dizabilitati). Familiile continuă să plătească sume considerabile pentru recuperare din bugetul lor modest.
 - Posibilități de tratament și recuperare reduse și greu accesibile (bilete de tratament puține, limitare la două stagii de recuperare, tehnologii asistive scumpe).
 - Dispozitive și tehnologii asistive subvenționate parțial sau deloc deși reprezintă mijloace de integrare socială pentru persoanele cu dizabilități.

Propuneri :

- + Creșterea gradului de subvenționare pentru serviciile de recuperare, dispozitive ajutătoare, tehnologii asistive, materiale igienico-sanitare. Copiii ar trebui să beneficieze gratuit de mijloace de protezare, ortezare ori de câte ori au nevoie iar acestea să fie de calitate

superioare celor existente astăzi.

- ✚ Îmbunătățirea condițiilor din bazele de tratament și recuperare și a accesului la acestea.
- ✚ Asigurarea și diversificarea formării continue a specialiștilor.

Aspecte critice Educație și formare profesională:

- Capacitatea foarte redusă a sistemului educațional de a răspunde nevoilor speciale ale copiilor cu dizabilități din punct de vedere al conținuturilor didactice și personalului necesar și al accesibilității.
- Lipsa serviciilor de sprijin în interiorul școlii (profesori de sprijin, logopezi) sau conexe (transport adaptat).

Propuneri:

- ✚ Promovarea educației incluzive, la toate nivelurile.
- ✚ Accentuarea procesului de includere a copiilor cu dizabilități în unitățile școlare obișnuite în paralel cu pregătirea cadrelor didactice, accesibilizarea clădirilor, adaptarea curriculei școlare, creșterea numărului de profesori de sprijin și a altor tipuri de servicii.
- ✚ Reforma sistemului de educație specială în sensul profesionalizării acestuia pentru a răspunde nevoilor particulare ale copiilor sau tinerilor cu dizabilități severe sau multiple.

Aspecte critice Pregătire pentru muncă, ocupare, păstrarea locului de muncă:

- Nu există structuri de pregătire pentru muncă a tinerilor cu dizabilități, în mod deosebit a celor cu dizabilități intelectuale sau asociate.
- Nu există servicii specializate de sprijin pentru ocupare și păstrarea unui loc de muncă a persoanelor cu dizabilități.
- Deși sunt colectate ca penalitate pentru neangajarea persoanelor cu dizabilități (art. 78/Lg 448/2006), sumele respective nu sunt destinate creșterii gradului de ocupare ci reprezintă venituri la bugetul de stat.

Propuneri:

- ✚ Diversificarea serviciilor de sprijin în vederea creșterii ocupării, de exemplu: muncă asistată, muncă la domiciliu, servicii de coaching și altele.
- ✚ Organizarea sumelor colectate în baza Lg 448/2006 ca fond special alocat realizării de alternative de formare profesională: ateliere protejate/ vocaționale etc.

Aspecte critice Asistență și protecție socială:

- Număr insuficient de servicii sociale specializate: 57 de centre publice de zi, 3 centre respiro, 2 centre de zi cu profil ocupațional, 3 centre de pregătire pentru viață independentă (date ANPD la sem I/2016). Situația este extrem de critică în mediul rural și în zonele sărace.
- Deși este angajat al primăriei, asistentul personal al persoanei cu handicap grav este tratat diferențiat față de ceilalți angajați; cazurile în care nu i se acordă integral sau la timp salariul sunt frecvente.
- Prestațiile sociale sunt insuficiente pentru a acoperi nevoile diversificate ale persoanelor cu dizabilități; în plus, nu sunt actualizate anual cu costul inflației.
- Personalul este insuficient, prost plătit, nu beneficiază de formare continuă astfel că devine nemotivat să lucreze cu persoane cu dizabilități, mai ales, dizabilități severe.

Propuneri:

- ✚ Dezvoltarea / diversificarea serviciilor sociale, în mod deosebit centre respiro, centre de terapie ocupațională pentru tineri, centre de viață independentă etc.
- ✚ Reconsiderarea statutului asistentului personal.

- ✚ Acordarea de sprijin integrat familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, în mod deosebit familiilor monoparentale: servicii la domiciliu, alocații de sprijin etc.

Aspecte critice Accesibilitate:

- Accesibilitatea foarte scăzută a mediului fizic, a mijloacelor de transport reprezintă bariera principală de integrare în comunitate pentru persoanele cu dizabilități.
- Nu există transparență în ceea ce privește planificarea accesibilității la nivel național, monitorizarea realizărilor și penalizarea celor care nu respectă indicatorii planificați.

Propuneri:

- ✚ Creșterea nivelurilor de sancționare a instituțiilor publice sau private care nu respectă dreptul la acces al persoanelor cu dizabilități.
- ✚ Realizarea unei planificări concrete a realizării de accesibilități la mediul fizic, informațional și comunicațional (Plan național de accesibilizare), monitorizarea semestrială și raportarea indicatorilor, aplicarea măsurilor necesare.
- ✚ Sumele colectate din amenziile contravenționale pentru nerealizarea accesibilităților să fie destinate procesului de informare și monitorizare a planificărilor anuale.

Alte aspecte critice:

- Inconsecvența în ceea ce privește asumarea modelului social în politicile publice referitoare la dizabilitate și asigurarea coerenței și profesionalismului conducerii Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități
- Lipsa cercetării - nu există nicio structură publică de cercetare privind problematica dizabilității, resursele de specialitate sunt în număr redus
- Lipsa de colaborare și consultare cu tineri și persoane cu dizabilități/organizațiile lor neguvernamentale
- Organizațiile neguvernamentale nu sunt susținute în realizarea de servicii sociale specifice
- Campaniile naționale de informare și responsabilizare cu privire la asigurarea exercitării depline a drepturilor de către persoanele cu dizabilități au fost puține, de nivel redus și anoste din punct de vedere al mesajelor.

Consiliul Director ASCHF-R
3 decembrie 2016, București